

16 november 2022

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

§ 199

KFKS 2019-00416

Information om genomfört samråd Detaljplan för Henriksdalsbacken, del av fastigheten Sicklaön 37:1 I

Beslut

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden noterar informationen till protokollet.

Ärendet

Planområdet är beläget på Henriksdalsberget, öster om Henriksdalsringens befintliga bebyggelse. Marken ägs idag av Nacka kommun. Detaljplaneförslagets övergripande syfte är att möjliggöra för i huvudsak den stadsutveckling som föreslogs i det antagna programmet för Henriksdal från 2018. Bebyggelse föreslås på båda sidor av Henriksdalsbacken med cirka 400 bostäder, verksamheter och en förskola.

Samråd genomfördes under 4 februari 2022 - 17 mars 2022, vilket resulterade i cirka 1650 inkomna samrådsyttranden. De allra flesta synpunkter från privatpersoner handlade om att stryka exploateringen på den östra sidan om Henriksdalsbacken. Länsstyrelsen bedömer att planförslaget behöver bearbetas vad gäller frågor som rör riksintresse för kommunikationer, riksintresse för kulturmiljö, miljö kvalitetsnormer för vatten samt hälsa med avseende på buller och säkerhet med avseende på olycks- och översvänningsrisk.

Efter samrådet har planförslaget bearbetats vidare med förslag på bland annat bredare släpp mot naturen, lägre våningsantal och större busstorg. Planförslaget kommer bearbetas ytterligare i samband med att nya utredningar, arkitekturritningar och projekteringar tas fram. Granskning planeras till kvartal 2 2024. Projektet beräknas gå ekonomiskt med överskott för kommunen.

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse den 21 oktober 2022

Yrkanden

Rolf Wasteson (V) yrkade, med instämmande av Henrik Unosson (S) och Christina Ståldal (NL), att frågan om det fortsatta arbetet med detaljplanen återkommer till beslut i nämnden innan förslag till omarbetad plan behandlas för beslut om granskning.

Johan Krogh (C) yrkade avslag på Rolf Wastesons yrkande.

Beslutsgång

Ordföranden ställde Rolf Wastesons tilläggsyrkande mot Johan Kroghs avslagsyrkande och fann att nämnden beslutat i enlighet med Johan Kroghs yrkande.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

16 november 2022

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Votering begärdes och verkställdes.

För Johan Kroghs yrkande röstade Johan Krogh (C), Johan Hiller (M), Anna Carlsson (M), Tim Sundberg (M), Martin Sääf (L), Anders Tiger (KD), Stephan Andersson (SD), Desha Svenneborg (MP) och Peter Zethraeus (M).

För Rolf Wastesons yrkande röstade Henrik Unosson (S), Helena Westerling (S), Christina Ståldal (NL) och Rolf Wasteson (V).

Med 9 röster mot 4 beslutade miljö- och stadsbyggnadsnämnden att avslå Rolf Wastesons tilläggsyrkande.

Slutligen noterade miljö- och stadsbyggnadsnämnden informationen till protokollet.

Reservationer

Rolf Wasteson (V) reserverade sig mot beslutet att avslå tilläggsyrkandet med följande motivering:

”Det är märkligt att alla de kritiska synpunkter som inkommit avseende den aktuella detaljplanen inte medför en rejäl omarbetning. Mängden synpunkter, över 1600 vilket möjligen är rekord på en detaljplan i Nacka, visar på att en mycket stor andel av de kringboende är kritiska till förslaget. När det har gällt planer i Saltsjöbaden har betydligt färre synpunkter omedelbart medfört större omarbetningar eller t.o.m. att planer pausats. Det enda rimliga här vore att göra en rejäl omarbetning av planen och ett nytt samråd. De synpunkter som inkommit på planen är främst kritik mot det planerade byggandet på Henriksdalsbackens östra sida i grönområdet Trolldalen. När planen skulle gå ut på samråd framförde vi i Vänsterpartiet, men också Nackalistan och Miljöpartiet, också kritik mot detta och ville att planen skulle dras omarbetas. Nu väljer Miljöpartiet i sin nya roll som alliansens stödparti att tiga om förstörelsen av Trolldalen. Alliansen med stöd av Miljöpartiet stöder nu att planen friseras lätt och sedan går vidare till granskning på väg mot ett antagande.

Sedan detaljplanearbetet påbörjades och även sedan beslutet om samråd togs, har utredning om en gång- och cykelbro från Henriksdalsberget till Sickla åter aktualiserats. Därmed vore det rimligt att den aktuella detaljplanen också på något sätt tar hänsyn till en kommande bro, antingen som en del i detaljplanen eller i varje fall med en anpassning till dess troliga tillblivelse.”

Christina Ståldal (NL) reserverade sig mot beslutet att avslå tilläggsyrkandet med följande motivering:

”Under hela den tid som detaljplanen pågått så har Nackalistan tagit ställning emot exploatering av Trolldalen, grönområdet i planområdets östra del. Detta främst p g a grönområdets höga naturvärden och naturrekreativa värden, men även av andra orsaker t ex klimat, kulturmiljö, och trafik vilket även avspeglats i de ca 1650 inkomna mestadels negativa remissvaren ifrån samrådet, vars höga antal troligen är ett nytt rekord i sig.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

16 november 2022

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

När beslutet att ställa ut planen på samråd togs i nämnden 2022-01-26 ställde sig Nackalistan bakom vänsterpartiet återremissyrkande att låta den östra delen (Trolldalen) utgå ur detaljplanen, men att låta den västra delen (mellan huvudgatan och de befintliga husen) kvarstå. Som kompensation för exploateringen av den västra delen av Henriksdalsbacken föreslog Nackalistan att de sedan länge nedlagda och bortglömda planerna på en gång och cykelbro mellan Henriksdalsberget och Sickla station skulle återupptas.

Till återremissyrkandet, där byggnationen i Trolldalen utgick, anslöt sig även miljöpartiet. Återremissyrkandet röstades ned av övriga partier och hela detaljplanen gick därmed ut på samråd under våren 2022. Dock fick idén om gångbron gehör från en till synes enig nämnd på januari-sammanträdet, vilket ledde till att tjänstemännen startade en utredning (<https://www.nvp.se/Arkiv/Artiklar/2022/05/bro-mellan-sickla-och-henriksdal--utredningspa-nytt>) om gång och cykelbron under våren 2022.

Trots att denna viktiga förbindelselänk mellan Henriksdal och Sickla tillkommit sedan planen ställdes ut på samråd så omnämndes inte ens gång och cykelbron på dagens nämnds-sammanträde - varken i presentationen eller i den utskickade skriftliga informationen. Detta är ytterst anmärkningsvärt! Gång och cykelbron förväntas höja markpriset (då det skulle bli gångavstånd till en tunnelbanestation), påverkar trafik och mobilitetsanalysen (som enligt tjänstemännen ska tillkomma i ett senare skede av planen) samt kan även påverka själva plankartan och exploateringsgraden då kommunen ju måste säkerställa att inte gång och cykelbrons anslutning till Henriksdalsbacken blockeras av de planerade huskropparna.

Det vore därför rimligt att detaljplanen omarbetas och utökas med gång och cykelbron. Det skulle även medföra att kommunens totala kostnader och intäkter för exploateringen hamnar i samma kalkyl och beslut.

Med nuvarande detaljplan så exploateras inte bara Trolldalen. Henriksdalsborna riskerar dessutom att få sitt område förstört utan 'plåster på såren' i form av förbättrad infrastruktur och närhet till butiker, service, spårvagn och tunnelbana."

Protokollsanteckningar

Peter Zethraeus för Moderaterna, Johan Krogh för Centerpartiet, Martin Sääf för Liberalerna och Anders Tiger för Kristdemokraterna lät anteckna följande:

"De justeringar som föreslås i det vidare arbetet med planen är positiva, vi får en något minskad exploateringsgrad, anpassning till kulturhistoriska värden och ett tydligare släpp mellan byggnaderna för att säkra upp den gröna strukturen och ytterligare öka både det visuella och det fysiska sambandet med naturområdet i öster. Nya bostäder tillkommer i ett attraktivt läge, och som anläggs i anslutning till befintlig infrastruktur, det ger i sin tur en ökad trygghet t ex för gång och cykeltrafikanter längs vägen.

Detaljplanen är en del av ett större programområde. I programmet pekas en gång- och cykel-bro till Sickla ut. När den uppförs kommer boende på Henriksdalsberget och Henriksdalsbacken få en nära koppling till centrala Sickla och Tunnelbanan. Avståndet uppskattas till ca 500 m. Utredningar kring gång- och cykelbron pågår och bör koordineras

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

16 november 2022

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

tidsmässigt med planen. Sakkunniga pekar på en värdeökning om ca 10% på marken i en kommande markanvisning om anslutning till tunnelbana finns, det är positivt för finansieringen av en anslutning, men också för alla boende i området vars bostäder kommer att öka i värde.

Exploateringen är logisk och hållbar i det avseendet att all teknisk försörjning finns i vägen. Då ytterligare exploateringar i det område som kallas Trolldalen pausats på obestämd framtid kommer över 90% av området vara orört.”

Helena Westerling lät anteckna följande för Socialdemokraterna:

”Med anledning av det stora intresset och antalet inkomna synpunkter under samrådet, anser vi att ett omarbetat förslag inför en granskning bör beredas i samråd med nämnden. I utvecklingen av Nacka, såväl vad gäller tunnelbaneutbyggnaden som i övriga delar av kommunen är byggande av bostäder väsentligt. Vi Socialdemokrater vill bygga och utveckla Nacka med en blandning av såväl boendeform som upplåtelseform. En blandning av bostäder, arbetsplatser, service och välfärdstjänster. Närhet till natur och grönområden, och möjlighet att utöva idrott och kultur. Planprogrammet för Henriksdal täcker in en hel del av detta.

För den nu aktuella detaljplanen är det glädjande nog hyresrätter som ska byggas, vilket det är ett stort underskott av i kommunen och som ger ett välbehövligt tillskott. Den moderatledda Alliansens förda markpolitik och obefintliga bostadspolitik har lett till att kommunen inte äger särskilt mycket mark, vilket behövs för att kunna styra bostadsbyggandets upplåtelseformer. Här på Henriksdalsberget finns dock fortfarande mark i kommunal ägo så att det är möjligt att bygga just hyresrätter.

Ett problem med det nu aktuella planförslaget är exploateringen av en del av Skogen Trolldalen. Som vi Socialdemokrater ser det, bör inte Skogen Trolldalen exploateras. Från det ursprungliga förslaget i planprogrammet har graden av exploatering av Skogen Trolldalen visserligen dragits ner, men med tanke på områdets speciella karaktär, höga naturvärden och framförallt ett högt värderat ströv- och rekreationsområde är det olyckligt att ens denna del tas i anspråk.

Vi ser därför att det stora engagemanget och mängden synpunkter som kommit in under samrådet kan leda fram till konstruktiva och konkreta förslag på hur Henriksdalsberget kan utvecklas på bästa sätt.”

Håkan Athari Håkansson lät anteckna följande för Socialdemokraterna:

”Barn är små Nackabor ska ha tillgång till friyta för lek och utevistelse. Det är viktigt att nästa generation får bra förutsättningar!

I samband med information om detaljplan för Henriksdals backen framgick under rubriken ’Konsekvenser för barn’ att detaljplanen möjliggör en Förskola med 4 till 6 avdelningar. Möjlig gårdsyta uppskattas till 10 kvadratmeter per barn. Från ett barnperspektiv är det negativt att gården endast motsvarar ungefär en fjärdedel av den friyta som rekommenderas från Boverket. Positivt för förskolebarnen är att förskolan placeras i direkt anslutning till naturen’ slut citat.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

16 november 2022

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Kan med stöd från vetenskapliga studier konstatera att aktuell förskola friyta med 10 kvadratmeter är otillräckligt. Barn behöver möjlighet att fritt leka spontant och låta sin fantasi sprudla vilket är en viktig i barnsutveckling. Då behövs en friyta som grönskar med plats för pedagogiska lekredskap e.t.c. där barnen fritt kan röra sig. Boverket har tagit fasta på denna kunskap om barns utveckling och behov och rekommenderar 40 kvadratmeter friyta per barn. Dessa rekommendationer är Nacka kommun väldigt långt ifrån att uppfylla, inte ens i närheten.

Att hänvisa till att det finns natur och grönområde i närheten ersätter på intet vis förskolans friyta. Då barnen ska vistas utanför friytan i parker och grönområde minskas stora delar av det pedagogiska innehållet som blir tillrättalagt utan spontanitet. Kräver ökade personalresurser för kontroll och säkerhet.

Miljö och Stadsbyggnadsnämnden skrev i september i år i Tertiärbokslut 2 under rubriken Fokusområde och resultatindikatorer. 'Ett intressant arbete avseende barns friytor vid förskolor har inletts. Barn är små Nackabor som ska ha tillgång till lek och utevistelse. Det är viktigt att det bevakas i ett tidigt planeringskede' slut citat.

Trots vad majoriteten själva uttalar fullt medvetna om Lag barnensrätt/barnkonventionen, trots vad forskning/studier entydigt bevisar så händer inget positivt för de små Nackaborna när det gäller storleken på friyta vid förskolor.

Orsaken är självklart ekonomiska, det är inte brist på kunskap. När kommunen säljer mark så är marken mer värd om höggradig exploatering tillåts. Allt för att bekosta överdäckning vid Nacka Forum och alla andra kostnader i samband med tunnelbanans utbyggnad.

Men är det de små Nackaborna som ska betala priset? Anser majoriteten att 10 kvadratmeter friyta uppfyller de små Nackabornas behov?"

Desha Svenneborg lät anteckna följande för Miljöpartiet:

"Trolldalen är ett stadsnära exempel på gammal skog som behövs som grön lunga på flera sätt. Den är viktig som spridningskorridor för olika arter, som luft- och vattenrenare, bullerdämpare, som utflyktsmål för barn och boende i området och som plats som erbjuder svalka i ett varmare klimat. Det kommer bli en än viktigare plats när det förtätas i området och fler flyttar hit och det är vårt ansvar att värna och vårda denna unika plats. Samtidigt är en förtätning här intill det som blir en stadsgata något som är bra ur klimatsynpunkt eftersom området ligger centralt och med bra kommunikationer. Skydd för skogen kan nu bli verklighet tack vare Miljöpartiets överenskommelse med Alliansen och att kopplingarna till skogen stärks som föreslås är mycket bra."

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande